

Z KONFERENCIE VENOVAŇEJ MENŠINOVÝM MÉDIÁM

Výmena skúseností a názorov v prospech médií

Nakoľko sú menšinové médiá zastúpené vo sfére médií vo Vojvodine? Sú v dostatočnej miere viditeľné? Ako zabezpečiť stabilné financovanie menšinových médií? Ako zveľadiť on-line vydania? Na tieto a podobné témy diskutovali účastníci prvej regionálnej konferencie *Prítomní, viditeľní a spolu silní*, ktorá bola zorganizovaná vo štvrtok 29. novembra v miestnostiach denníka Magyar Szó v Novom Sade. Konferenciu podporil Pokrajinský sekretariát pre kultúru a verejné informovanie a zúčastnili sa na nej predstavitelia novinovo-vydavateľských ustanovizní Magyar Szó, Ruske slovo, Libertatea a Hlas ľudu. Prítomní boli aj zahraniční účastníci: Jurij Giacomelli, zakladateľ a riaditeľ Giacomelli media zo Slovinska, a Liviu Burlacu, zakladateľ a riaditeľ Brainstorm z Maďarska.

Konferenciu otvorila podpredsedníčka Zhromaždenia AP Vojvodiny Anna Tomanová-Makanová, ktorá v príhovore zdôraznila význam organizovania okrúhlych stolov a schôdzí, na ktorých sa stanovujú kritériá rozdelenia subvencií. Ročne sa pre tlačenej médiá v jazykoch menšín vyčleňuje 300 miliónov din, ktoré treba rozdeliť na ich vydania, zlepšenie techniky a on-line vydania. „Zmeny a tranzíciu môžu urýchliť médiá, ktoré nastoľujú nové otázky a majú veľkú úlohu v procese zmien. Len pozitívna kritika vedie k ďalšiemu rozvoju. Čoraz nás je menej a trh je krutý, a preto musíme vedieť, ako zápasíť s problémami,“ povedala Tomanová-Makanová.

Podpredseda vlády AP Vojvodiny a pokrajinský tajomník pre kultúru a verejné informovanie Slaviša Grujić pripomenul, že sa téma konferencie týka všetkých médií v Srbsku. Všetky médiá chcú byť prítomné a viditeľné, ale skutočnosť je taká, že všetko, čo pozeráme a čítame v novinách, nehovorí o tom, že jestvuje spoluzitie, ktoré sa vo Vojvodine snažíme udržať. „Pokým si sve-

tové médiá stanovili štandardy, rozvíjali sa a zvyšovali profesionalitu, naše novinárstvo bolo orientované na vojnu, sankcie, izoláciu, utečencov a desať rokov sa iba tým zaoberalo. Nasledujúcich desať rokov sme sa zotavovali, ale znovu boli v médiách prítomné konflikty. Nedožili sme sa obdobia mieru, kde by sa novinárstvo v prvom pláne zaoberalo životnými otázkami. Titulky dnešných novín pozostávajú z urážok, poníženi a zneuctení, a to predstavuje súčasný stav médií. Som hrdý, že v menšinových médiách také narúšanie novinárskej etiky nie je prítomné,“ upozornil tajomník Grujić.

Predstavitelia jednotlivých ustanovizní hovorili o súčasnom stave a problémoch, s ktorými zápasia, a keďže jednou z tém bolo

Konferencia vzbudila u návštevníkov pomerne veľký záujem

aj definovanie kritérií a zabezpečovanie stabilného financovania menšinových médií, všetci sa uzhodli na tom požiadať vojvodinskú vládu, nech strategicky rieši páčivé finančné problémy menšinových médií. Dokonca šéf marketingu NVU Magyar Szó Péter Kókai predložil aj návrh na kritériá financovania, kde sa

okrem počtu zamestnaných priliada aj na tlačové a režijné trovy a náklad novín.

Časť konferencie bola venovaná aj zveľadeniu on-line vydání, ktoré, ako bolo zdôraznené, ťažko nachádzajú cestu k čitateľom z toho dôvodu, že cieľová skupina, pre ktorú sú noviny koncipované, nemá počítač, nevie ho používať alebo internet nevyužíva s cieľom získania informácií, t. j. čítania správ. Prezentať noviny a upútať pozornosť čitateľov sa redakcie snažia aj využitím populárnej siete Facebook, kde sa návštevnosťou určitej skupiny – médiá upúta pozornosť na jeho on-line vydanie. Väčšina on-line vydání novín sú sprístupnené každému používateľovi internetu a samým tým sú bezplatné, a to môže mať vplyv aj na pokles čítania, náklad tlače a príjmy z tlačenej reklamy. O skúsenostiach so spoplatnením obsahu na internete hovoril Jurij Giacomelli zo Slovinska. Jestvuje viacero možností spoplatnenia on-line obsahu, no slovinské médiá sa rozhodli pre slovenský systém Piano. Ide o systém, do ktorého sa zapoja viaceré vydavateľstvá a platba sa rozdeľuje tým spôsobom, že 40 % z platby patrí médiu, na ktorom došlo k platbe, 30 % sa rozdelí medzi médiá, ktoré užívateľ navštevuje, a 30 % patrí systému Piano. ■

J. Pániková

LETMO

V začarovanom kruhu

Prečo jednoducho, keď možno komplikovane. Aj v časoch, keď sú mnohým plné ústa zápalistých slov o potrebe návratu mladých odborníkov zo zahraničia, prax sa hýbe jedným, apely iným smerom. Tak ako je azda zásadným dôvodom zotrávania mladých odborníkov v cudzine nemožnosť sa adekvátne uplatniť doma vo vlastnom povolani, je tu i príčina ďalšia, navonok formálna: problém zvaný uznávanie diplomu získaného v zahraničí. Tak sa nostrifikácie stávajú cestami do neznáma, ústiacimi neraz do nezmyselnosti. Lebo trvajú neúnosne dlho, najčastejšie sú dosť drahé, nevedno komu a kde si podať žiadosť, kedy možno rátať s odpoveďou, nehovoriac o prípadoch, že ani niektorí odborníci, ktorí získali diplom na svetovo uznaných univerzitách si nevedia dať rady so všetkým, čo sa od nich žiada: od dokumentov, cez peniaze, po diferencné skúšky...

V snahe nastoliť aký-taký poriadok do tejto oblasti, Stredisko pre rozvojové politiky vydalo pred niekoľkými dňami brožúrku s názvom Uznávanie za-

hraničných vysokoškolských diplomov v Srbsku. Okrem rozboru uvedenej situácie vo vyvinutej Európe, sú v nej i kapitoly o Lisabonskej konvencii, regulujúcej túto oblasť, ako aj o právnom rámci a našej praxi.

Najpodstatnejšie sú však odporúčania. Jedným z prvých je zmeniť Zákon o vysokoškolskom vzdelávaní, schváliť Národný rámeč kvalifikácii, uviesť Pravidlá o súpiske odborných, akademických a vedeckých názvov. Univerzitám sa radí, aby rozhodnutia o nostrifikácii zakladali výlučne na výsledkoch učenia potvrdených diplomom, aby zabezpečili uplatnenie medzinárodných zmlúv, týkajúcich sa tejto oblasti, aby sa dopracovali k rýchlejšiemu a transparentnejšiemu postupom, aby zredukovali úhrady, ktoré záujemca platí za uznanie v cudzine získanej kvalifikácie.

Bez zmeny zákonných predpisov, univerzitných dokumentov a politiky vysokého školstva, ktoré si žiadajú synchronizované a spoločné úsilie štátu a univerzít, stovky našich odborníkov sa budú ešte ťažšie ako dnes rozhodovať za návrat z cudziny. A ošoh z toho ani nebude, ani nemôže mať nik: ani trh práce, ani veda, ani univerzity, ani spoločnosť. ■

O. Filip